

การพัฒนาลวดลายผ้าไหมอัลลูยซีม: กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าวัดบ้านกร:โตนไม้แดง จังหวัดบุรีรัมย์

Development of Allooyseem Motif Silk Fabric: A Case Study of Wat Ban Kradonmaidang Silk Weaver Group in Krasung District, Buriram Province

จิระเดช สวัสดิพานิชย์^{1*}

¹นักศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพฯ 10300

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลวดลายผ้าอัลลูยซีม และศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไหมอัลลูยซีมที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มทอผ้าวัดบ้านกร:โตนไม้แดง อำเภอกร:สัง จังหวัดบุรีรัมย์ และข้าราชการครูที่ใช้ผ้าไหมเป็นเครื่องแต่งกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 320 คน โดยออกแบบลวดลายผ้า จำนวน 15 ลาย ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกเหลือ 5 ลาย เพื่อนำไปทดลองผ้าตัวอย่าง แล้วนำไปสำรวจความพึงพอใจเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริโภค มีความพึงพอใจผ้าไหมอัลลูยซีมที่พัฒนาขึ้น ในด้านลวดลาย และด้านสีลัน ลายผ้าที่ 4 ได้รับความพึงพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมาก และขอเสนอแนะให้มีการวิจัยต่อยอดเพื่อการพัฒนาในทุกด้าน ของผ้าไหมอัลลูยซีมอย่างยั่งยืน

Abstract

This thesis aims to develop Allooyseem pattern and to study customers' satisfaction in the developed Allooyseem Silk product. Samples in this study were Wat Bankradonmaidang Silk Weaver group in Krasung district, Buriram province, and 320 teachers in Muang district, Buriram province, who wore silk clothes at least once a week. Fifteen patterns of textiles were designed and selected by 5 experts to get 5 best patterns. The 5 patterns were woven as sample textile and surveyed for satisfaction. Data were analyzed for percentage, mean and standard deviation. Results of the study showed that customers were satisfied with pattern and color of the developed Allooyseem silk fabric. Pattern number 4 got high satisfaction level and there were suggestions to extend the research for sustainable development of Allooyseem silk in all aspects.

คำสำคัญ : ลวดลายผ้าไหมอัลลูยซีม การพัฒนาลวดลาย

Keywords : Allooyseem Silk Pattern, Pattern Development

* ผู้อิพนธ์ประจำงานประชุมนิยมอิเล็กทรอนิกส์ jiradech_sw@hotmail.com โทร. 08 0333 1119

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน

ผ้าไหมอัลลูยชีม เป็นผ้าพื้นบ้านที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอารยธรรมของคนไทยเชื้อสายเขมรในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้รับการสืบทอดต่อกันมาจากการบูรพาจราจร ที่อพยพมาจากการบูรพาจราจร กัมพูชา มาตั้งรกรากในประเทศไทย และได้นำเอาภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตถ่ายทอดจากกัมพูชาสู่รุ่น ผ้าไหมอัลลูยชีม เป็นผ้าที่ทอเพื่อใช้หุ้งกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เอกลักษณ์ของผ้าไหมอัลลูยชีม มีเนื้อละเอียด และมีลายริ้วเล็ก ๆ ในแนวตั้ง ที่เกิดจากการควบเส้นไหม ที่เล็บพุงต่างสีกัน จำนวน 2-3 เล็บ คนไทยเชื้อสายเขมรใช้หุ้งทั่วไปตามวัฒนธรรมการแต่งกายเดิม เรียกว่า “ชำปัวดอัลลูยชีม” แปลว่า “ผ้าลายไทย” คนไทยเรียกว่า “ผ้าສ้มปักว้า” หมายถึง ผ้าลายริ้ว ผ้าไหมอัลลูยชีม จึงเป็นผ้าที่คนไทยสั่งทอ เพื่อใช้เป็นเบี้ยหัดให้แก่ข้าราชการและใช้สำหรับขุนนาง ไว้หุ้งเข้าเฝ้า มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ 5

ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดบุรีรัมย์ได้ประกาศให้ผ้าไหมอัลลูยชีม ในนามของ “ผ้าทางกรุงรัตนคุ” เป็นผ้าประจำจังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อให้ผ้าไหมอัลลูยชีม สืบความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่สืบทอดกันมา ตามเอกลักษณ์และความงามของพิณรายชุมพูจากปราสาททิพย์พนมรุ้ง จึงกำหนดให้เนื้อผ้ามีลักษณะเป็นเม็ดทรายเล็ก ๆ ด้วยเทคนิคการทอลายขัด 2 ตะกอ กำหนดลีพื้นให้เป็นโน่นสีชมพู ส่วนลายริ้วในเนื้อผ้า เป็นลายริ้วคู่ขานาใช้ไหมควบสองเส้น กลุ่มลีเหลือลิ้มและกลุ่มลีชมพู ม่วง ซึ่งเป็นลีประจำจังหวัดบุรีรัมย์ แต่เนื่องด้วยข้อกำหนดของผ้าไหมอัลลูยชีม ทำให้ผ้าไหมอัลลูยชีม

ของแต่ละกลุ่มทอผ้า มีความคล้ายคลึงกันมาก จึงทำให้ไม่เกิดความแตกต่างมากพอที่จะดึงดูดความสนใจของกลุ่มผู้บริโภค อีกทั้งกลุ่มผู้ผลิตใช้เฉพาะเวลาว่างจากอาชีพหลัก (เกษตรกรรม) เท่านั้นในการทอผ้า และการทอผ้าไหมอัลลูยชีม แต่ละผืนต้องผ่านขั้นตอน กระบวนการที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้ระยะเวลาในการผลิตมากคราวในการผลิต จึงทำให้ปริมาณผลผลิตมีน้อย เมื่อเทียบกับกระแสการแข่งขันจากกลุ่มทอผ้าอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ที่มีการพัฒนารูปแบบและลวดลายใหม่อุ่นมาสู่ตลาดอยู่เสมอ ในขณะที่ผ้าไหมอัลลูยชีม ยังคงมีรูปแบบและลวดลายแบบเดิม เนื่องจากเป็นผ้าไหมที่มีลวดลายไม่มากนัก กล่าวคือ ใช้ลีนไหม สองเส้นควบเคลือยเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดลายริ้วที่เล็บพุง และไหมลีนยืนเดียว จากนั้นนำมาทอขัดกันกับไหมลีน ซึ่งเป็นเทคนิคการทอที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป รวมทั้งข้อกำหนดการใช้ลีสันในการทอ ยังคงใช้ลีสันตามเอกลักษณ์เดิมที่ได้รับสืบทอดมา ไม่ก้าวคิดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงไม่มีความแตกต่างกันในแต่ละผืน ในขณะที่ผู้บริโภค มี 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มนิยมลีสันสดใส และกลุ่มนิยมลวดลายริ้วที่เปลี่ยนใหม่ ดังที่กล่าวมานั้นเห็นได้ว่าผู้บริโภคทั้งสองกลุ่มมีความต้องการที่แตกต่างกันตามค่านิยมในความแตกต่างดังกล่าว จึงควรมีการพัฒนาผ้าไหมอัลลูยชีม ของกลุ่มทอผ้าวัดบ้านกระdone ไม้แดง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เกิดลวดลายและลีสันสวยงาม และยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์เดิม

จากความสำคัญดังกล่าว เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ผลิตผ้าไหมอัลลูยชีมของกลุ่มทอผ้าวัดบ้านกระdone ไม้แดง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีการพัฒนาขึ้น ผู้ศึกษา มีแนวคิดในการพัฒนาลวดลายผ้าไหมอัลลูยชีม เพื่อเพิ่มโอกาส

ในการเลือกชื่อของผู้บุริโภค โดยมีแนวทางในการพัฒนาลวดลายผ้าไหมอัลลูยซีม แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ ลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเล็บฟุ่ง ลวดลายที่เกิดจากการใช้สีลันเล็บยืน 3 ระดับ เข้ม กลาง อ่อน ลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเล็บฟุ่ง ผสมกับการใช้สีลันเล็บไหมยืน 3 ระดับ เข้ม กลาง อ่อนลวดลายที่เกิดจากการใช้สีลันเล็บฟุ่งควบลวดลายที่เกิดจากขนาดของริ้วลาย โดยการกำหนดแนวคิดในการออกแบบจากการใช้จังหวะในการสร้างลวดลาย (ชะลุด, 2539) เพื่อให้เกิดลวดลายและสีลันที่สวยงาม ตามความต้องการของผู้บุริโภค อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และเสริมรายได้ให้กับกลุ่มทอผ้า

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อพัฒนาลวดลายผ้าไหมอัลลูยซีม

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บุริโภคต่อผ้าไหมอัลลูยซีม ที่ได้พัฒนาขึ้น

1.3 ขอบเขตของ การศึกษา

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ข้าราชการครูที่ใช้ผ้าไหมเป็นเครื่องแต่งกายอย่างน้อยลับตาหัล 1 วัน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบรีรัมย์ จำนวน 1612 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากข้าราชการครูมีจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีของ Taro Yamane เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เป็นแนวทางในการส่งเสริมการทอผ้าไหมอัลลูยซีม ของกลุ่มทอผ้าวัดบ้านกระโนนไม้แดง

1.4.2 เพิ่มทางเลือกให้กับผู้บุริโภค ในการเลือกชื่อผ้าไหมอัลลูยซีม

1.4.3 กลุ่มทอผ้าวัดบ้านกระโนนไม้แดงมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และยังช่วยแก้ปัญหาการว่างงานของชาวบ้าน

2. วิธีการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้

2.1.1 ออกแบบลวดลายโดยใช้โปรแกรมสร้างตาราง Adobe illustrator CS3 ออกแบบลวดลายเพื่อแทนลักษณะของเล็บไหมยืนและเล็บไหมพุงออกแบบทั้งหมดจำนวน 15 ลาย

2.1.2 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บุริโภค ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บุริโภคที่มีต่อผ้าไหมอัลลูยซีม ที่ผ่านการพัฒนาแล้ว โดยการศึกษาจากตำแหน่ง เอกสาร ทฤษฎี หลักการ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง เงินเดือน และการเลือกใช้ผ้าไหมของข้าราชการครู

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้บุริโภคที่มีต่อผ้าไหมอัลลูยซีม ใช้มาตราวัดแบบ Rating Scale โดยกำหนดเกณฑ์ความพึงพอใจเจ้าระดับ เฉลี่ย

แต่ละระดับแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) 5 ระดับ ความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจน้อย ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำาน แบบปลายเปิด ลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคิดและข้อเสนอแนะ

2.2 การออกแบบลดลายผ้าไหมอัลลูยซีม

การพัฒนาลดลายผ้าไหมอัลลูยซีม แบ่งออก เป็น 5 ประเภท คือ 1) ลดลายที่เกิดจากการมัด ข้อมเล็บพุ่งพื้น 2) ลดลายที่เกิดจากการใช้สีลัน เล็บยืน 3 ระดับ เข้ม กลาง อ่อน 3) ลดลายที่ เกิดจากการมัดข้อมเล็บพุ่งพื้นผสมกับการใช้สีลัน เล็บใหมยืน 3 ระดับ เข้ม กลาง อ่อน 4) ลดลาย ที่เกิดจากการใช้สีลันเล็บพุ่งควบ 5) ลดลายที่เกิด จากขนาดของริ้วลาย ออกแบบลดลายผ้าจำนวน 15 ลาย และคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญเหลือเพียง 5 ลาย นำมาทอเป็นผืนผ้าขนาดหน้ากว้าง 1 เมตร ยาว 2 เมตร

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้ค่า ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4 การแปลผล

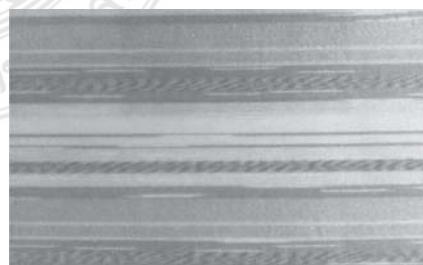
ข้อมูลระดับความพึงพอใจ ได้ทำการหาค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจโดยกำหนดเกณฑ์ความคิดเห็นพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละระดับแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) 5 ระดับ การกำหนดเกณฑ์ จะต้องให้ทุกระดับมีช่วงคะแนนเท่ากัน เป็นคะแนน

สูงสุดคือ 5 คะแนนต่ำสุดคือ 1 ช่วงห่าง (พิสัย) ของคะแนนทั้งหมด = $5-1 = 4$ มี 5 ระดับ ดังนั้น แต่ละระดับจะมีช่วงห่าง = $4 / 5 = 0.8$ (กัลยา, 2551) ระดับค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 ความพึงพอใจอยู่ ในระดับมากที่สุด ระดับค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ระดับค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ระดับค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 ความพึงพอใจอยู่ในระดับควรปรับปรุง

3. พลการศึกษาและอภิประยพล

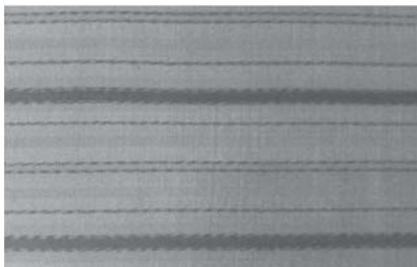
3.1 จากการพัฒนาลดลายผ้าไหมอัลลูยซีม ที่ผ่านการคัดเลือกของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำมาทอ เป็นผืนผ้าตามแนวทางการพัฒนาลดลายผ้าไหม อัลลูยซีม ผลที่ได้ ดังนี้

ลายที่ 1 ลดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเล็บพุ่งพื้น ออกแบบลดลายจากการซ้ำจังหวะไม่เท่ากัน เล็บยืนใช้ไหมสีพื้น เล็บพุ่งที่เป็นลายริ้ว ใช้การควบเล็บ 2 เล็บต่างกัน ก่อนนำมาทอขัดกัน ตามลักษณะโครงสร้างลายขัดธรรมชาติ ใช้ตัวกอจำนวน 2 ตัวกอ

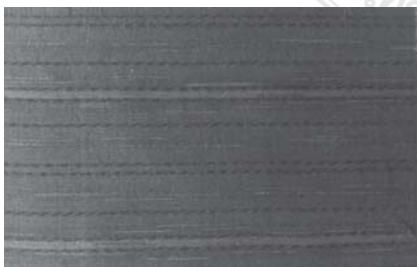
รูปที่ 1 ลดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเล็บพุ่งพื้น

ลายที่ 2 ลวดลายที่เกิดจากการใช้สีลันเล็นยืน 3 ระดับ เข้ม กลาง อ่อน ออกแบบลวดลายจากการชี้จังหวะที่มีเท่ากัน เล้นใหม่ยืนใช้สีพื้น เล้นพุ่งที่เป็นลายริ้วใช้การควบเล่น 2 เล้นต่างสีกัน ก่อนนำมาทอขัดกัน ตามลักษณะโครงสร้างลายขัดธรรมด้า ใช้ตະกอจำนวน 2 ตະกอ ใช้ตະกอจำนวน 2 ตະกอ

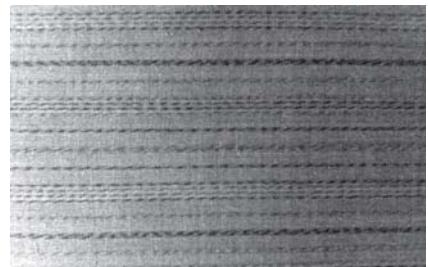
รูปที่ 2 ลวดลายที่เกิดจากการใช้สีลันเล็นยืน 3 ระดับ
เข้ม กลาง อ่อน

ลายที่ 3 ลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเล่น พุ่งพื้นผสมกับการใช้สีลันเล็นใหม่ยืน 3 ระดับ เข้ม กลาง อ่อน ออกแบบลวดลายจากการชี้จังหวะที่มีเท่ากัน เล้นใหม่ยืนใช้สีพื้น เล้นพุ่งที่เป็นลายริ้วใช้การควบเล่น 2 เล้นต่างสีกัน ก่อนนำมาทอขัดกัน ตามลักษณะโครงสร้างลายขัดธรรมด้า ใช้ตະกอจำนวน 2 ตະกอ ใช้ตະกอจำนวน 2 ตະกอ

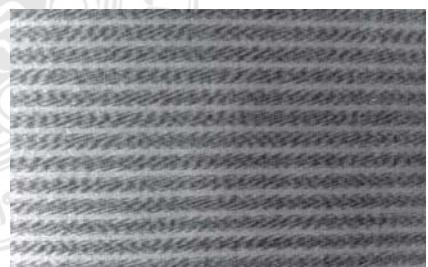
รูปที่ 3 ลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเล่นพุ่งพื้นผสมกับการใช้สีลันเล็นใหม่ยืน 3 ระดับ เข้ม กลาง อ่อน

ลายที่ 4 ลวดลายที่เกิดจากการใช้สีลันเล็นพุ่งควบ ออกแบบลวดลายจากการชี้จังหวะไม่มีเท่ากัน เล้นใหม่ยืนใช้สีพื้น เล้นพุ่งที่เป็นลายริ้วใช้การควบเล่น 2 เล้นต่างสีกัน ก่อนนำมาทอขัดกัน ตามลักษณะโครงสร้างลายขัดธรรมด้า ใช้ตະกอจำนวน 2 ตະกอ

รูปที่ 4 ลวดลายที่เกิดจากการใช้สีลันเล็นพุ่งควบ

ลายที่ 5 ลวดลายที่เกิดจากการขนาดของริ้วลาย ออกแบบลวดลายจากการชี้จังหวะแบบเท่ากัน ลวดลายเกิดจากสีลันริ้วลายของเล้นพุ่ง โดยใช้การควบเล่น 2 เล้นต่างสีกัน ก่อนนำมาทอขัดกัน ตามลักษณะโครงสร้างลายขัดธรรมด้า ใช้ตະกอจำนวน 2 ตະกอ จำนวน 2 ตະกอ

รูปที่ 5 ลวดลายที่เกิดจากการขนาดของริ้วลาย

3.2 พลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อพ้าไหมอัลลูยซึม ที่พ่านการพัฒนาแล้ว

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ไปของผู้บริโภค พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ

86.9 และเพศชาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมาอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมา อยู่ ในช่วงระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 รองลงมาอยู่ในช่วงระหว่าง 22-30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

จากการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 87.8 รองลงมาจบทุกการศึกษา ปริญญาโท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 รองลงมาจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอีก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 อยู่ในตำแหน่งครู ชำนาญการ (ศศ.2) 204 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 รองลงมาอยู่ในตำแหน่งครู (ศศ. 1) จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 รองลงมาอยู่ในตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ (ศศ. 3) จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 รองลงมาอยู่ในตำแหน่งครูผู้ช่วย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 รองลงมาอยู่ ในตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 รายได้ส่วนใหญ่ประมาณ 20,001-30,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมา มีรายได้ประมาณ 16,001-20,000 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 รองลงมา มีรายได้ประมาณ 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 รองลงมา มีรายได้ประมาณ 12,001-16,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 รองลงมา มีรายได้ประมาณ 8,000-12,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ผู้บริโภคส่วนใหญ่ซื้อขอบลายผ้ามัดหมี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมาซื้อขอบลายตาราง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 รองลงมาซื้อขอบลายริ้ว จำนวน 38 คน คิดเป็น

ร้อยละ 11.9 รองลงมาซื้อขอบลายขิด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และอื่น ๆ ที่ผู้บุกรุก ขอบ ได้แก่ ลายพื้นและลายยกอีกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ข้อด้อยของผ้าไหมอัลลุยซึ่ง ผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นในเรื่องลวดลาย มีให้เลือกน้อยเป็นข้อด้อย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมาเรื่องสีลันมีให้เลือก น้อย จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลง มาเรื่องลวดลายไม่ทันสมัย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 รองลงมาเรื่องราคาแพง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 รองลงมาเรื่องสีลัน มีส่วนต่างๆ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 และอื่น ๆ เรื่องเนื้อผ้าหนาเกินไป เรื่องการรีดยาก เรื่องผ้าหดตัว เรื่องผ้ากระด้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ส่วนใหญ่เลือกซื้อผ้าไหม อัลลุยซึ่ง เพราะความชอบส่วนตัว จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาเลือกซื้อ เพราะซื้อ เพื่อเป็นของฝาก จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 รองลงมาเลือกซื้อ เพราะลวดลายที่สวยงาม จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมา เลือกซื้อ เพราะลันส์สวยงาม จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 รองลงมาเลือกซื้อ เพราะราคาที่ เหมาะสม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 รองลงมาเลือกซื้อ เพราะซื้อตามงานเทศกาล จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และอื่น ๆ เลือก ซื้อตามแฟชั่น ซื้อตามคนอื่น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และผู้บริโภคส่วนใหญ่ซื้อขอบผ้าไหม มีสีห้าสีหกสี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1 รองลงมาซื้อขอบลีเพียงสามสี สีเขียว จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาซื้อขอบลีเพียงสองสี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และอื่น ๆ ขอบ หนึ่งสี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.98

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้บุริโภคที่มีต่อ
ลดลายผ้าไหมอัลลูยชิม ที่ผ่านการพัฒนาลดลาย
ทั้ง 5 ลาย

รายการ ประเมิน	ค่าเฉลี่ยแต่ละลาย				
	ลาย ที่ 1	ลาย ที่ 2	ลาย ที่ 3	ลาย ที่ 4	ลาย ที่ 5
ด้านลดลาย และลีสัน	3.18	3.25	3.29	3.49	3.14
$\bar{X}$	3.18	3.25	3.29	3.49	3.14
S.D.	0.73	0.72	0.87	0.74	0.74
ระดับความ พึงพอใจ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

ความพึงพอใจของผู้บุริโภคต่อผ้าไหมอัลลูยชิม
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมแต่ละลายรวมทั้ง 5
ลาย ทุกลายผ้าอยู่ในระดับมาก

4. สรุป

4.1 อกบรายผล

จากการคัดเลือกลวดลายผ้าไหมอัลลูยชิม
ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ลาย ให้ความคิดเห็นต่อลดลาย
ผ้าไหมอัลลูยชิม ว่าการเลือกลีสันที่สดใสมาใช้ใน
การออกแบบ และการวางแผนจะริวัลลายที่มีความ
เปลกใหม่ ในแต่ละลายได้อย่างเหมาะสม

ความพึงพอใจของผู้บุริโภคต่อลดลาย
ผ้าไหมอัลลูยชิม โดยพิจารณาเป็นรายข้อ ผ้าไหม
อัลลูยชิมลายที่ 1, 2, 3, 4 ได้รับความพึงพอใจอยู่ใน
ระดับมากจากทุกข้อของรายการประเมิน แต่ผ้าไหม
อัลลูยชิม ลายที่ 5 มีบางข้อที่ได้รับความพึงพอใจ
ระดับปานกลาง ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวม
จากทุกรายการของ การประเมินที่มีต่อผ้าไหม

อัลลูยชิม ทุกลายได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับ
มาก และผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละราย
ข้อรวมทั้ง 5 ลาย พบว่า ทุกรายข้อมีค่าเฉลี่ยความ
พึงพอใจอยู่ในระดับมาก

4.2 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. จากการศึกษาการออกแบบลดลาย
พบว่า การออกแบบลดลายให้มีความแตกต่างและ
มีความหลากหลาย เป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่
ผู้บุริโภคจะเห็นได้ผู้บุริโภคส่วนใหญ่ต้องการ
ลดลายและลีสันที่เปลกใหม่และทันสมัย ดังนั้น
จึงควรลังเลริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้บุริโภค¹
พบว่า ผู้บุริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อผ้าไหม
อัลลูยชิม แต่ควรพัฒนาในเรื่องการย้อมสี การให้
ลีส่ายริ้ว และการพัฒนาลดลายให้มีความเปลก
ใหม่อยู่เสมอ ซึ่งข้อเสนอแนะนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ
กลุ่มทอผ้าไหมอัลลูยชิม ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง
กับผ้าทอพื้นเมืองต่อไป

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ดำเนินการวิจัยครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วนิชย์บัญชา. 2551. การวิเคราะห์ข้อมูล.
กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- ชลุด นิ่มเลมอ. 2539. องค์ประกอบของศิลปะ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช.
- ดุษฎี สุนทรารชุน. 2531. การออกแบบลายพิมพ์
ผ้า. กรุงเทพฯ: โอดีเยนล็อต.
- บุญถิน อินดาฤทธิ์. 2547. ผ้าชินไกลือ. กรุงเทพฯ:
บุญถิน อินดาฤทธิ์.